

Een curriculum met kwaliteit

Hoe doelen, leeractiviteiten en toetsing samenhangen

Netwerk kwaliteitszorg VO

Gerdineke van Silfhout

08-11-2022

SLO expertisecentrum voor het curriculum

Wat doet SLO?

Wie

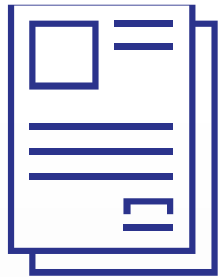
Landelijk
expertisecentrum
voor het curriculum

Vanuit

Curriculumexpertise en
vakinhoudelijke expertise
samen met onderwijspraktijk

Op basis van

Onderwijspraktijk
Maatschappelijke ontwikkelingen
Wetenschappelijke inzichten

Wettelijk taak vanuit SLOA

Het ontwikkelen en onderhouden van landelijke leerplankaders, het ondersteunen en adviseren van de minister omtrent leerplanontwikkeling en onderzoek en aanvullende activiteiten ten aanzien van het curriculum.

Agenda

- SLO: wie en wat?
- Actualisatie van kerndoelen en examenprogramma's
 - Op handen zijnde aanpassingen
 - Consequenties voor onderwijs
- Afstemming curriculum leeractiviteiten en toetsing
 - Borgen van curriculumbekwaamheid
 - Rol kwaliteitsmedewerker

Het curriculum

Beoogd - uitgevoerd - gerealiseerd

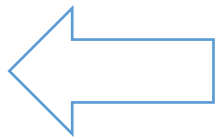

Het curriculum

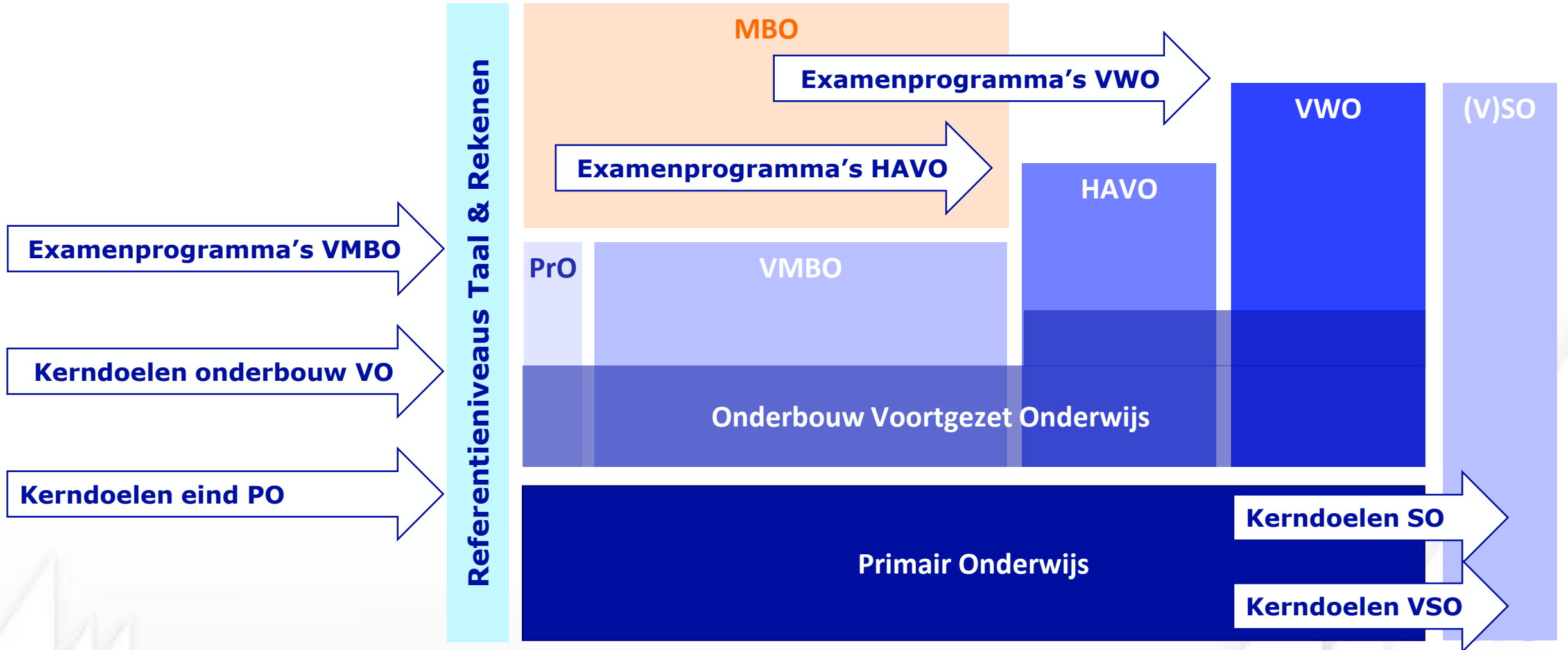
Beogd curriculum	Wettelijk vastgesteld in kerndoelen, eindtermen en referentiekaders Taal en Rekenen.
Uitgevoerd curriculum	Vertaling van doelen door leraren/scholen in de onderwijspraktijk.
Gerealiseerd curriculum	Resultaten en ervaringen van leerlingen in het onderwijs.

Het curriculum

Beoogd curriculum	Wettelijk vastgesteld in kerndoelen, eindtermen en referentiekaders Taal en Rekenen.
Uitgevoerd curriculum	Vertaling van doelen door leraren/scholen in de onderwijspraktijk.
Gerealiseerd curriculum	Resultaten en ervaringen van leerlingen in het onderwijs.

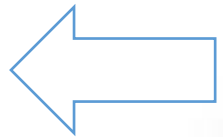

Het formele curriculum

Het curriculum

Beoogd curriculum	Wettelijk vastgesteld in kerndoelen, eindtermen en referentiekaders Taal en Rekenen.
Uitgevoerd curriculum	Vertaling van doelen door leraren/scholen in de onderwijspraktijk.
Gerealiseerd curriculum	Resultaten en ervaringen van leerlingen in het onderwijs.

10-14 onderwijs

14 oktober 2022

> veelgestelde vragen

> werken met leerdoelen

> leerdoelkaarten

> blogs

> schoolportretten

begeleiding van
leerlingen

natief evalueren

ve vaardigheden

Primair en voortgezet onderwijs ontmoeten elkaar in 10-14 scholen

De naam zegt het al. 10 - 14 onderwijs is voor leerlingen van 10 tot 14 jaar. We noemen het ook wel Tienscholen. Leerlingen van groep 7 en 8 en leerlingen van klas 1 en 2 zitten samen op school en stellen selectie voor het voortgezet onderwijs uit tot klas 2 van het voortgezet onderwijs.

Kenmerken 10-14-onderwijs

Leerlingen op de 10-14-scholen krijgen les in een doorlopende leerlijn. Pas na hun 14e jaar stappen ze over naar vmbo, havo of vwo. Leerlingen krijgen meer tijd te ontdekken wat ze willen en kunnen en wat bij hen past. 10-14-scholen zijn altijd een

contactper

Hanr

/ Factsheet basisvaardigheden taal-Nederlands

Wat zijn basisvaardigheden taal?

Basisvaardigheden taal zijn de **taalvaardigheden** die leerlingen als basis nodig hebben om te functioneren in het (vervolg)onderwijs en de samenleving. Het gaat om lezen, mondelinge taalvaardigheid, schrijven en taalbeschouwing/taalverzorging. Daarbij staat de laatste in dienst van de eerste drie domeinen.

Referentieniveaus

Referentieniveaus beschrijven wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het gebied van taal. De ambitie in het po is dat 85% van de leerlingen fundamenteel niveau 1F beheerst en 65% streefniveau 2F. In het vo is het

/ Factsheet basisvaardigheden rekenen-wiskunde

Wat zijn basisvaardigheden rekenen-wiskunde?

Bij rekenen-wiskunde gaat het om basisvaardigheden die bijdragen aan de geïntegreerdheid van leerlingen. Een voldoende mate van geïntegreerdheid is een belangrijke voorwaarde om te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Met de basisvaardigheden van rekenen-wiskunde kunnen leerlingen zich daarnaast verder ontwikkelen in rekenen en wiskunde, in andere vakken en in het vervolgonderwijs. Bij basisvaardigheden gaat het om kennis, vaardigheden en inzichten ten aanzien van de verschillende domeinen bij rekenen-wiskunde.

Referentieniveaus

Referentieniveaus beschrijven wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het gebied van rekenen-wiskunde. De ambitie in het primair onderwijs is dat 85% van de leerlingen fundamenteel niveau 1F beheerst en 65% streefniveau 1S. In het vo geldt voor vmbo het fundamentele niveau 2F, voor havo en vwo het fundamentele niveau 3F.

Lezen po / sbo

88%

beheerst niveau 1F

50%

beheerst streefniveau 2F

39%

beheerst niveau 1F

7%

beheerst streefniveau 2F

Leerlingen zijn beter in staat informatie op te zoeken en conclusies te trekken, dan dat zij informatie kunnen integreren en evalueren.

Er zijn grote verschillen in de leesvaardigheid van leerlingen tussen scholen met vergelijkbare leerlingpopulaties.

Lezen vo

76% van de 15-jarigen beheerst het minimale leesniveau om goed te kunnen functioneren op school en in de maatschappij.

Leerlingen kunnen informatie opzoeken en teksten begrijpen, maar hebben moeite met reflecteren en evalueren van teksten.

In het vo zien we voornamelijk problemen bij leerlingen uit praktijkonderwijs en vmbo.

De leesmotivatie van veel leerlingen is laag. 30% van de leerlingen in groep 6 heeft weinig leesplezier. Onder 15-jarigen is dit 60%.

Mondelinge taal

95% Luisteren

92% Spreken

87% Gesprekken

Mond welri woon

Gesp basu

Mondelinge taal

Voor ander

Taalbeschouwing

97% po

Deze factsheet is gebaseerd op natso

slo / een doordacht curriculum dat doet we samen

slo / een doordacht curriculum dat doet we samen

Deze factsheet is gebaseerd op nationaal en internationaal onderzoek. Zie www.slo.nl/basisvaardigheden

September 2022

slo

https://www.slo.nl/thema/meer/basisvaardigheden/

Basisonderwijs (het)

82%

beheerst fundamenteel niveau 1F

13%

beheerst streefniveau 1S

Er is een sterke stijging van het niveau van Nederlandse leerlingen in rekenen-wiskunde van het eind van groep 8 in het vo tot het begin van groep 5 in het vo ten opzichte van 2015.

Trend rekenen-wiskunde in internationaal onderzoek

Het niveau van rekenen-wiskunde van het eind van groep 8 is 10% gestegen sinds 2015. Op de lange termijn is echter sprake van een daling.

Het percentage leerlingen dat het gevorderde niveau van rekenen-wiskunde haalt, is gestegen sinds 1995.

Internationaal gezien scoren de Nederlandse vo-leerlingen consequent beter dan het gemiddelde van alle deelnemende landen.

Speciaal basisonderwijs (het)

85%

beheerst fundamenteel niveau 1F

3%

beheerst streefniveau 1S

In het sbo ligt het niveau van rekenen-wiskunde van het eind van groep 8 op een stabiel maar laag niveau ten opzichte van 2015.

Het niveau van rekenen-wiskunde van sbo-leerlingen aan het eind van groep 8 verschilt over de verschillende domeinen: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden.

Viertalonderwijs (het)

65%

van de 15-jarigen beheerst het basisoniveau of hoger

85%

van de 15-jarigen is onvoldoende geïntegreerd

Voor het vso zijn er nog geen landelijke onderzoeksgegevens over de beheersing van de referentieniveaus.

Trend wiskunde in internationaal onderzoek

Het niveau van rekenen-wiskunde van 15-jarige leerlingen in het vo is in 2018 1,5% (vo 2015) gestegen. Op de lange termijn is echter sprake van een daling.

Internationaal gezien scoren de Nederlandse vo-leerlingen beter dan het gemiddelde van de EU-landen en de OECD-landen.

/ Stappenplan versterken basisvaardigheden taal-Nederlands

/ Stap 1: Analyse

- Hoe ziet het onderwijs taal-Nederlands op jouw school eruit?
Beschrijf visie, doelen, leeractiviteiten, leermiddelen, etc. (curriculair spinnenweb).
- Wat zijn de leeropbrengsten en de ontwikkelingen daarin (*toetsen, portfolio's, observaties, gesprekken, etc.*)?
- Heb je de taalvaardigheden van de leerlingen goed in beeld?

- Bekijk de 'factsheet basisvaardigheden taal-Nederlands'. Vergelijk de landelijke bevindingen met de leeropbrengsten van school:
 - Wat gaat goed?
 - Wat verdient aandacht?
 - Waar liggen kansen?

/ Stap 2: Plan van aanpak

- Aan welke taalvaardigheden wil je werken op basis van de analyse?
- Bepaal de prioritering.
- Formuleer doelen, beschrijf welke activiteiten en welk tijdpad daarbij aansluiten.
- Bepaal wat je nodig hebt om deze doelen te bereiken (*leermiddelen, professionalisering, capaciteit, budget, etc.*).
- Geef aan wat de rol is van bestuur/directeur/IB'er/taalcoördinator/leraar.
- Wat betekent bovenstaande voor je taalbeleidsplan? Stel je beleidsplan op of pas waar nodig aan.

/ Stap 3: Uitvoering

- Ga met het beleidsplan aan de slag en communiceer hierover met betrokkenen (collega's, ouders en leerlingen).
- Borg, monitor en evalueer de activiteiten en acties.
- Communiceer de voortgang met betrokkenen.
- Stel het taalbeleid zo nodig bij naar aanleiding van de evaluatie en monitoring.

ONDERZOEK

SUCCESSFACTOREN

BELEID

AAN DE SLAG

ACTUEEL

Vakportaal burgerschap

17 oktober 2022

Wil je op de hoogte blijven van ontwikkelingen op het gebied van burgerschap in het primair-, voortgezet en gespecialiseerd onderwijs, dan ben je hier aan het goede adres.

Je vindt op deze site informatie over onderwijsdoelen voor burgerschap, de nieuwe wettelijke eisen en het toezicht daarop, tips hoe je als school je visie kunt bepalen en hoe je je onderwijsaanbod daarop af kunt stemmen. Publicaties, websites, onderzoeken, nieuws en aankondigingen zijn op deze website snel en makkelijk toegankelijk. Kies in het rechtermenu voor de verschillende sectoren.

Op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen en vragen op het gebied van burgerschapsonderwijs? Schrijf je in voor de SLO nieuwsbrief [Burgerschap in de school!](#)

[Annette van der Laan](#)

burgerschap binnen de sectoren

Klik door naar de verschillende sectoren om te zien welke thema's er rond burgerschap spelen. Je vindt hier bijvoorbeeld relevante publicaties en leestips.

- > [burgerschap in het po](#)
- > [burgerschap in het so](#)
- > [burgerschap in het vso](#)
- > [burgerschap in het vmbo](#)
- > [burgerschap in het havo/vwo](#)
- > [burgerschap in het praktijkonderwijs](#)

[geletterdheid/](#)

<https://www.slo.nl/vakportalen/vakportaal-burgerschap/>
<https://www.slo.nl/vakportalen/vakportaal-digitale-geletterdheid/>

slo

Formatief evalueren

9 december 2021

- > leraar po
- > leraar vmbo
- > leraar havo/vwo
- > schoolleider vo
- lerarenopleiders

” *Ik zie nu makkelijk waar ik goed in ben en waar ik nog aan kan werken.*” *Leerling Ashram College, Alphen aan de Rijn*

Je toetsbeleid en toetsen (weer) in dienst van het leren stellen, dat wil elke leraar en schoolleider wel. Formatief evalueren staat daarom volop in de schijnwerpers. Het invoeren ervan is nog een zoektocht voor veel scholen. Hoe krijg je collega's mee? Hoe pak je dat aan in je les? Werkt het echt? Op deze website lees en zie je wat formatief evalueren (niet) is. Hoe je het op jouw school en i

Het formele curriculum

Actualisatie van kerndoelen en examenprogramma's

Kerdoelen primair en voortgezet onderwijs

Wat zijn kerndoelen?

- Vastgesteld op het niveau einde PO en einde onderbouw VO
- Aanbodsdoelen per leergebied (op dit moment)
- Formele opdracht aan de school vanuit de overheid
- Verankerd in wet- en regelgeving (AmvB)
 - 58 kerndoelen voor primair onderwijs (geclusterd in 7 domeinen)
 - 58 kerndoelen voor voortgezet onderwijs (geclusterd in 7 domeinen)
- Uitwerken van sets kerndoelen voor SO en VSO

Wat is het niet?

- Kerndoelen zijn geen vorm van pedagogiek, didactiek of voorgeschreven onderwijstijd
- Kerndoelen beschrijven geen leerstof per schooljaar

Voorbeelden

Primair onderwijs

→ OJW po (3/6): De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.

Onderbouw voortgezet onderwijs

→ MN Onderbouw vo (5/8): De leerling leert te werken met theorieën en modellen door onderzoek te doen naar natuurkundige en scheikundige verschijnselen als elektriciteit, geluid, licht, beweging, energie en materie.

→ **Wat valt je op in de formulering van deze doelen?**

Denken – delen – uitwisselen

Hoe worden de huidige kerndoelen onderbouw vo
op jouw school gebruikt bij het ontwerpen van
onderwijs en toetsing in de onderbouw?

En als hoe bruikbaar worden ze daarvoor ervaren?

Examenprogramma's bovenbouw voortgezet onderwijs

Wat zijn examenprogramma's?

- Vastgesteld op het niveau einde bovenbouw VO
- Beheersingsdoelen per vak, geordend in (sub)domeinen (op dit moment)
- Indien er sprake is van een centraal examen, een verdeling van inhoud voor centraal en schoolexamen
- Bij wet- en regelgeving vastgelegd curriculumdocument

Wat is het niet?

- Examenprogramma's bevatten geen vorm van pedagogiek, didactiek of voorgeschreven onderwijstijd
- Examenprogramma's beschrijven geen leerstof per schooljaar
- Examenprogramma's beschrijven geen specificaties voor het centraal examen (syllabi)

Voorbeelden

Examenprogramma (SE + CE)

→ *Eindtermen AK – vwo – eindterm: 1C* De kandidaat kan de geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van geografische vragen.

Syllabus

→ 1C = CE-stof

<p>1c. De kandidaat kan de geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van geografische vragen.</p> <p>Het betreft:</p> <p>1c. geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van vragen</p>		<p>Relaties worden gelegd om een samenhangend geografisch (wereld)beeld op te bouwen. De betreffende denkvaardigheid is: verbanden opsporen tussen gebieden (horizontale relaties) en tussen verschijnselen binnen gebieden (verticale relaties).</p>
<p>In dat verband kan de kandidaat:</p>	<p>Specificatie:</p> <p>Geografische werkwijzen worden gebouwd op geografische vragen te stellen. Hieronder wordt bij elke vraag aangegeven wat de functie en denkvaardigheden een bereik heeft steeds om twee denkvaardigheden onderscheid en het opsporen. De kandidaat moet de vraag gebruiken en weten wanneer i geografische werkwijzen gebouwd worden.</p>	<p>3. Verschijnselen en gebieden vanuit verschillende dimensies beschrijven en analyseren (natuur, economie, politiek, cultuur).</p> <p>Het beschrijven en analyseren van verschijnselen en gebieden vanuit verschillende dimensies wordt gebruikt om een kritische beschouwing te geven. De denkvaardigheid is: verschillende aspecten aan een verschijnsel of gebied onderscheiden (natuur, economie, politiek, cultuur) en de samenhangen daartussen op</p>
<p>1. Verschijnselen en gebieden vergelijken in ruimte en tijd.</p>	<p>Het vergelijken van verschijnselen en tijd. Het gaat daarbij om het maken van overeenkomsten gebieden en verschijnselen in te vormen. De denkvaardigheid gebaseerd is: het onderscheid verschillen.</p>	<p>samenhangen opsporen als nagegaan wordt tot welk groter geheel een gebied behoort (toedelen).</p> <p>Het op verschillende schaal beschrijven en analyseren van verschijnselen en gebieden (veranderen van ruimtelijke schaal). Veranderen van ruimtelijke schaal wordt gebruikt om globale geografische beelden te detaileren (concretiseren) en om van gedetailleerde geografische beelden de essentie weer te geven (abstraheren). De betreffende denkvaardigheid is: een onderscheid maken tussen globale en gedetailleerde ruimtelijke patronen.</p>
<p>2. Relaties leggen binnen een gebied en tussen gebieden.</p>	<p>Bij het leggen van relaties gaat samenhangen tussen verschijnselen (verticaal), met name tussen tussen ruimtelijke structuur en aangeven van samenhangen (horizontaal).</p>	<p>5. Verschijnselen en gebieden op verschillende ruimtelijke schalen beschrijven en analyseren.</p> <p>6. Verschijnselen en gebieden beschrijven en analyseren door relaties te leggen tussen het bijzondere en het algemene.</p> <p>Verschijnselen en gebieden beschrijven en analyseren door het bijzondere en algemene te onderscheiden en relaties daartussen te leggen (inductief redeneren), doen we om te zien hoe algemene processen een specifieke vorm krijgen afhankelijk van het land of de regio waarin zij zich afspelen. De denkvaardigheid is: het algemene en bijzondere van een verschijnsel of gebied onderscheiden en de samenhangen daartussen opsporen.</p>

Denken – delen – uitwisselen

Hoe worden de examenprogramma's en syllabi door je collega's in de bovenbouw vo gebruikt voor onderwijs en examinering (PTA)?
Wat zijn daarbij veel voorkomende kwesties?

Werkopdracht OCW aan SLO in het kort

- **Actualiseren kerndoelen en examenprogramma's**
 - Kerndoelen: Nederlands, rekenen-wiskunde, burgerschap, digitale geletterdheid
 - Examenprogramma's: Nederlands, moderne vreemde talen, rekenen-wiskunde (havo-vwo), natuurwetenschappelijke vakken & maatschappijleer
- **Teams** van leraren, vakexperts en curriculumexperts
- Tijd: kerndoelen ontwikkeld in **12 maanden**; examenprogramma's in **24 maanden**
- **Fase van beproeven:** testen op (ervaren) bruikbaarheid en (ervaren) effectiviteit

Alle informatie, werkopdrachten, startnotities etc.:

<https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/>

Problemen huidige kerndoelen en examenprogramma's

→ **Achterstallig onderhoud**

- Belangrijke inhouden ontbreken / doelen zijn niet meer actueel
- Niet alle leerlingen krijgen structureel onderwijs in o.a. burgerschap en digitale geletterdheid

→ **Doorlopende leerlijnen niet op orde**

- Doorstroom en opstroom van leerlingen wordt bemoeilijkt (po – onderbouw vo – bovenbouw – vervolgonderwijs & vmbo – havo – vwo)

→ **Kerndoelen, examenprogramma's en RK taal & rekenen sluiten onvoldoende aan**

- Basisvaardigheden leerlingen onder druk

→ **Kerndoelen en doelen in examenprogramma's te globaal**

- Onduidelijkheid voor leraren wat 'moet' en 'mag'
- Syllabi, uitgeverijen en (commerciële) organisaties vullen curriculum in -> werkdruk bij leraren

→ **Gelijkwaardige en complementaire positie school- en centraal examen**

Curriculum als spoor

Basisvaardigheden onder druk

Niet iedere leerling wordt groter geworden

de methode"

EHBO, zwemles,...

Eminè heeft al 8...

Jordan wil...

doelen: gekke mix

de Regenboog niet

Referentie...

recht?

orde

"Eindtermen? Geen...

maar stuit op drempels

In... burgerschapsonderwijs, maar begint VO-1 op nul

Andere aanpak en uitwerking

De concept- kerndoelen en conceptexamenprogramma's:

- Zijn concreet (gedetailleerder dan nu) en in vaste opbouw uitgewerkt

De leerling voert rekenwiskundige handelingen uit met maten.

Het gaat hierbij om:

- berekeningen uitvoeren met enkelvoudige en samengestelde grootheden;
- enkelvoudige en samengestelde meeteenheden omrekenen.

Te denken valt aan:

- *Een wielrenner rijdt gemiddeld 36 km/uur. Hoeveel minuten doet hij over 15 km?*
- *Hoeveel hm is 2 km?*
- *Hoeveel ml is 3 liter?*
- *Hoeveel uur is 200 minuten?*

Andere aanpak en uitwerking

De concept- kerndoelen en conceptexamenprogramma's:

- Kerndoelen onderbouw vo: leerjaar 2 en waar nodig aanvullend voor leerjaar 3
- In lijn met rationale (kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming)
 - Po / onderbouw vo: aanbodsdoelen: de school biedt leerlingen aan...
 - Alle schoolsoorten: beheersingsdoelen/ervaringsdoelen: de leerling verklaart / ervaart ...
- Kerndoelen voor burgerschap en digitale geletterdheid ontwikkeld (nieuw)
- Examenprogramma's: gelijktijdig uitgewerkt voor vmbo, havo en vwo
 - Geen aparte examenprogramma's BU en DG
- Gelijkwaardige en complementaire positie SE en CE: 50-50 verdeling van inhoud
- Advies ten aanzien van passende toetsvormen in SE en CE

Denken – delen – uitwisselen

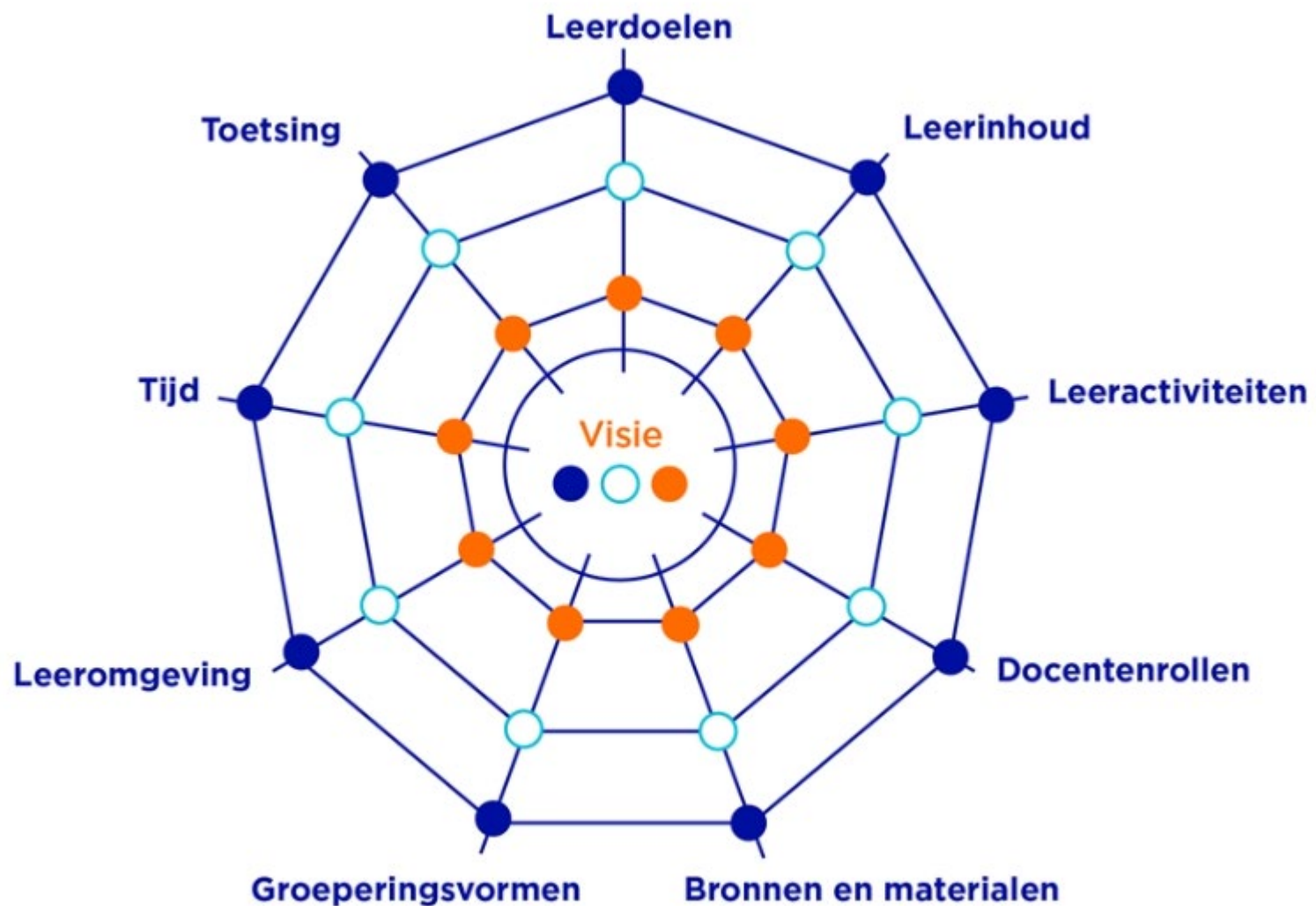
Waar biedt de actualisatie volgens jou inspiratie, kansen en/of oplossingen? En waar liggen nog kansen of zie je risico's?

Afstemmen doelen, onderwijs en toetsing

<https://www.slo.nl/thema/meer/curriculumontwikkeling/instrumenten/spinnenweb/inleiding/>

-> aanklikbaar op les-, school- en landelijk niveau

Curriculum, onderwijs en toetsing

Constructieve afstemming

- Leerdoelen: wat dienen mijn leerlingen te kennen en kunnen?
- Toetsing/feedback: hoe stel ik vast of mijn leerlingen op de goede weg zijn en de leerdoelen hebben bereikt?
- Activiteiten: welke leeractiviteiten helpen mijn leerlingen de leerdoelen te bereiken?

Achterwaarts ontwerpen

- Stap 1: het bepalen van de leerdoelen: wat dienen de leerlingen te kennen en te kunnen en wat betekent dat voor hoe onderwijs eruitziet?
- Stap 2: het bepalen welk bewijs nodig is om vast te stellen of leerlingen op de goede weg zijn en de beoogde leerdoelen bereiken
- Stap 3: vaststellen welke leeractiviteiten belangrijk zijn om de leerdoelen te bereiken

Voorbeeld – formatief handelen

Langetermijnsdoel: wat leerlingen leren voor een langere periode:

Ik kan een stappenplan uitvoeren én zelf opstellen dat nodig is voor een bepaalde handeling in een bepaalde situatie.

Leerlijn: behapbare leerdoelen uitgevoerd in een specifieke context (leerjaar), bijvoorbeeld:

- **In leerjaar 1: Ik kan een instructie opstellen om tuinkers te zaaien.**
- In leerjaar 3: Ik kan een stappenplan opstellen om een baby in bad te doen.

Succescriteria: kwaliteitsindicatoren die inzichtelijk maken wanneer leerlingen een leerdoel hebben behaald. Succescriteria bij de instructie 'tuinkers' kunnen bijvoorbeeld zijn:

- De instructie is compleet en beschrijft doel, materialen, stapsgewijze instructie.
- De stappen staan in de juiste tijdsvolgorde zodat de instructie goed is uit te voeren.
- De stapsgewijze instructie bevat geschikte instructiewerkwoorden, geformuleerd in gebiedende wijs.

Denken – delen – uitwisselen

Hoe stel je vast of leerlingen het leerdoel hebben bereikt en wat zijn daarbij passende activiteiten?

Gespreksleidraden PTA

1. Wat is de onderwijsvisie van de school? Waarmee profileert jouw school zich? Hoe wil je dit verwerken in het PTA #VAK?
2. Wat is de visie op toetsing en examinering van de school? En hoe wil je dit verwerken in het PTA?
3. Het schoolexamen heeft een afsluitend karakter dus een beperkt aantal toetsen op eindniveau, met substantiële inhoud in plaats van voortgangstoetsen en huiswerkopdrachten. Hoe geef je dit vorm in je PTA?
4. Wat is de gezamenlijke visie van de vaksectie op #VAK? En hoe wil je dit verwerken in het PTA?
5. Welke bronnen gebruik je bij het op-/bijstellen van je PTA?
6. Hoe komen alle domeinen van het schoolexamen in balans aan bod in het PTA?

"Wij vinden het belangrijk dat leerlingen gevoel krijgen voor de lokale geschiedenis. Gezien de historische plekken in de omgeving voegen we dat als extra element toe aan bijvoorbeeld de verrijkingsstof over de verzuiling en ontzuiling in Nederland."

Gespreksleidraden PTA

7. Hoe toets je de vaardigheden uit domein A: zelfstandig of in combinatie met een ander domein? (HAVO/VWO) | Hoe komen de zes algemene onderwijsdoelen uit de preambule aan bod in het PTA? (VMBO)
8. Kies je ervoor om CE-domeinen ook op te nemen in het PTA? Wat zijn hierbij de overwegingen?
9. In je PTA mag je onderwerpen opnemen die niet in het examenprogramma staan. Wat zijn de overwegingen om hier wel/niet voor te kiezen?
10. Hoe passen de gekozen toetsvormen bij het doel van de verschillende toetsen in het PTA?
11. Hoe zijn de SE-toetsen over de leerjaren van de bovenbouw verdeeld?
12. Hoe stem je het PTA af met de PTA's van andere (relevante) vakken?
13. Hoe en met wie wordt het PTA periodiek geëvalueerd?

"Onderzoeksvaardigheden vinden wij op onze school heel belangrijk. Om te toetsen of leerlingen die ook zo inzetten als we dat wensen, beoordelen we niet alleen de resultaten van hun praktische opdracht, maar we bevragen leerlingen (groepsgewijs) ook in een mondeling over hun aanpak en proces. Dat levert voor hen en voor ons veel meer inzicht op."

Denken – delen – uitwisselen

Welke rol kan jij als kwaliteitsmedewerker spelen om het gesprek over afstemming curriculum en toetsing (bijv. rond PTA) te voeden? Om curriculumbekwaamheid en denken vanuit doelen te bevorderen?

Meer weten:

- <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/>
- <https://www.slo.nl/handreikingen/introductie/>

Contact:

g.vansilfhout@slo.nl